

Täysistunto

Keskiviikko 5.5.2021 klo 14.00—20.07

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 249/2020 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa, edustaja Eloranta.

Keskustelu

17.42 **Eeva-Johanna Eloranta sd:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatustalain siten, että lakiin tulee tarkennuksia päiväkodin henkilöstömitoituksesta poikkeamisessa. On erinomaisen hyvä, että näitä hyvinkin epäselviä säännöksiä nyt täsmennetään, sillä on tietenkin selvää, että lasten tarpeita vastaava henkilöstömäärä on kaikkein keskeisin laadun tae varhaiskasvatuksessa. Kannattaakin lukea sieltä valiokunnan mietinnöstä — en käy nyt sitä tekstiä tässä toistamaan — siellä on erittäin hyvää pohdintaa siitä, miten näitä epäselviä säännöksiä olisi tosiaan hyvä tarkentaa vielä edelleen.

Tosiaan tähän lakiin tulisi mukaan myöskin varhaiskasvatustalain henkilöstön velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen kohdistuvista epäkohdista tai niiden uhista ja niistä toimenpiteistä, joita sitten tämmöisen epäkohdan poistamiseksi pitäisi tehdä, ja tämä ilmoitusvelvollisuus koskisi sekä julkista että yksityistä varhaiskasvatustoimintaa. Tarkoitus on siis, että vahvistetaan vaka-henkilöstön keinoja puuttua epäkohtiin, jos niitä ilmenee, mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, ja samalla tämmöinen omavalvontakulttuuri sitten näissä varhaiskasvatustalain yksiköissä pääsee kehittymään, ja on oikein hyvä, että tämä ennakollinen valvonta lisääntyy. Kaikkein oleellisinta on tietenkin huolehtia ja valvoa, että varhaiskasvatusta aina järjestetään sitä koskevan lainsäädännön mukaisesti lapsen edun periaatetta aina noudattaen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

17.44 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä tehdyt muutokset ovat kannatettavia. Kuten tämänpäiväisessä koulutuspoliittisessa keskustelussa tuli esille, laadukkaan varhaiskasvatuksen merkitys on suuri muun muassa lasten perhe-taustasta johtuvien oppimiserojen tasaamisessa. Varhaiskasvatukseen panostaminen on tasa-arvoteko. Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen edellytys on, että kasvattajilla on aikaa ja mahdollisuutta kohdata jokainen lapsi yksilönä, ja siksi lakiesityksen tavoite

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2021 vp

varmistaa riittävä mitoitus varhaiskasvatuksessa kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa on tärkeä.

Valiokunta on kuitenkin asiantuntijakuulemisissa tunnistanut, että tämän hetken ongelmat johtuvat ainakin osittain nyt voimassa olevan lain epäselvyydestä, ja pelkona on, että tämä sama epäselvyysongelma saattaa olla myöskin tässä lakiesityksessä. Hyvä, että valiokunta on esittänyt myös hyviä ehdotuksia lainsäädännön selkeyttämiseksi jatkossa.

Kiitos valiokunnalle myös siitä, että se mietinnössään kiinnittää huomiota henkilökunnan riittävyyden lisäksi myös ammattitaitoon ja pysyvyyteen sekä lisäksi johtamisen merkitykseen. Hyvinvoivat varhaiskasvattajat toteuttavat laadukasta varhaiskasvatusta.

Puhemies! Toisena asiana tässä lakiesityksessä ehdotetaan varhaiskasvatuksen henkilöstölle samanlaista ilmoitusvelvollisuutta huomaamistaan epäkohdista kuin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöllä on jo nyt tällä hetkellä. On tärkeää, että tämä nähdään osana laadun kehittämistä, eikä tästä saa tulla mitään sanktioita työntekijälle. Tämä on kulttuurinmuutos varmaan osittain siellä varhaiskasvatuksessa. Niin kuin edustaja Eloranta sanoi, tämä on osa sitä omavalvontaa. Asia on hyvä, mutta tässäkin asiassa valiokunta on ollut tarkkana ja tehnyt lakiesitykseen joitakin selkeyttäviä muutoksia. Kaiken kaikkiaan hyvä asia, että tämä etenee.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eloranta.

17.46 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Voisin vielä tuoda esille sen, koska tänäänkin meillä on ollut koulutuspoliittinen keskustelu, että tietenkin on aina hyvä suunnata ajatukset tulevaan. Haluaisinkin tästä valiokunnan mietinnössä tuoda vielä esiin sen, että pitää huomata, että näitä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitusta koskevien nykyisten säännösten yksityiskohtia muuttamalla me ei välttämättä saavuteta semmoista selkeyttä ja sitä toimintaa kaikkein parhaiten palvelevaa sääntelyä, sillä itse asiassa tätä henkilöstön määrää on säännelty samantyyppisin säännöksin jo noin 30 vuotta. Kuitenkin lasten ja perheiden tarpeet ovat muuttuneet todella paljon, ja päiväkodeissa tarvitaan hyvin monenlaista ja monialaista osaamista muun muassa lasten tukeen liittyen. Pelkästään se, että on nämä kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilöstö, mikä kuuluu mitoitukseen, ei välttämättä riitä, koska saatetaan tarvita toimintaterapeutteja, fysioterapeutteja, puheterapeutteja ja tämäntyyppisiä, jotka eivät kuulu siihen mitoitukseen.

Me valiokunnassa katsottiinkin, että on tosi tarpeellista arvioida koko sitä henkilöstömitoitusta koskevaa sääntelykokonaisuutta, sen toimivuutta ja sitä, mikä se kaikkein paras etu sitten on lasten ja perheiden kannalta, niin että se lasten etu pääsee parhaiten toteutumaan ja ne monenlaiset tarpeet, mitä lapsilla on, tulevat parhaiten huomioon otetuiksi.

Kaikkein tärkeintä on tietenkin se, että sitä ammattitaitoista henkilökuntaa on riittävästi, ja myöskin se, että se olisi pysyvää. Ei ole hyvä, että henkilökunta vaihtuu. Nämä ovat tosi tärkeitä asioita lasten turvallisuudelle ja sille, että kaikki sujuu hyvin siellä ryhmässä. Sillä on tosi iso vaikutus varhaiskasvatuksen laatuun. Näitä on tosiaan hyvä huomata, ja myöskin johtamisella on aina todella suuri merkitys.

Ja aina pitää muistuttaa, että varhaiskasvatus on sitä kaikkein vaikuttavinta koulutusta. 1 euron panostuksella voidaan saada jopa 7 euron edut, eli kannattaa aina muistaa, että se koulutuspolun alkupää on sitä kaikkein vaikuttavinta.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2021 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 249/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.